

Social- og indenrigsminister Astrid Krag's talepapir

Anledning	Besvarelse af SOU alm. del - samrådsspørgsmål P
Dato / tid	Torsdag den 23. januar kl. 14.30-15.30
Sted	Folketinget, lokale S-092
Talens varighed	Ca. 11 minutter
Talens formål	Besvarelse af samrådsspørgsmål P
Publikum og programpunkt	Åbent samråd om kommunernes kontrakter med private konsulenter om at finde besparelser på handicapområdet

Samrådsspørgsmål P stillet efter ønske fra Anni Matthiesen (V), Karina Adsbøl (DF) og Charlotte Broman Mølbæk (SF)

"Hvad er ministerens holdning til, at kommuner hyrer resultatlønnede konsulenter til at gennemgå kommunens sager med henblik på at finde besparelser på hjælpen til handicappede og psykisk syge, hvor konsulenternes løn afhænger af resultatet, og hvilke initiativer agter ministeren at tage for at sikre, at der ikke hyres konsulenter med det formål at lave besparelser på handicapområdet?"

Der henvises til artiklen "Kommuner hyrer resultatlønnede konsulenter til at spare på handicappede og psykisk syge" bragt på Altinget.dk torsdag den 12. december 2019?"

Det talte ord gælder

[Indledning]

- Tak for ordet. Og tak for muligheden for at drøfte en sag, som naturligt vækker bekymring for, om der er mennesker med særlige behov, der ikke får den hjælp, de har brug for, eller som ligefrem får frataget den nødvendige hjælp.
- Jeg har allerede besvaret tre udvalgsspørgsmål om sagen, men jeg er glad for også at få mulighed for at drøfte sagen i udvalget i dag.

[Baggrund – Altingets afdækning og Ankestyrelsens undersøgelse]

- Baggrunden for samrådsspørgsmålet og for, at vi sidder her i dag, er Altingets afdækning af kommunernes kontrakter med private konsulenter.
- Altinget har beskrevet, hvordan en række kommuner har indgået aftaler med private konsulenter om at finde effektiviseringer og besparelser på handicapområdet. Blandt andet ved at gennemgå et antal konkrete sager og finde besparelser på dem.
- Når jeg læser beskrivelsen i Altinget, så virker det på mig som en aggressiv metode og tilgang. Og jeg forstår godt, hvis det fører til utryghed og mistillid hos de mennesker, som har behov for hjælp og støtte.

- Det forekommer især bekymrende, hvis de private konsulenters betaling i nogle tilfælde er afhængig af størrelsen på de besparelser, de finder. Hvis der altså er et sammenfald mellem mulige besparelser og betaling.
- Den type kontrakter mellem kommuner og private konsulentfirmaer bliver i mine øjne endnu mere problematiske, hvis konsulentfirmaet så efterfølgende skal levere den hjælp til borgeren, som kommunen altså kan spare penge på.
- Der mener jeg, at man ud fra beskrivelsen kan sætte spørgsmålstegn ved, om man med den slags sammenfald kan bevare den nødvendige saglighed i sagsbehandlingen.
- For mig var – og er – der ingen tvivl om, at det her må ses efter i sømmene. Derfor bad jeg, da jeg så Altingets artikler, omgående Ankestyrelsen om at vurdere, om der er grundlag for at rejse en tilsynssag om lovligheden af kommunernes kontrakter med de private konsulenter – det vender jeg tilbage til.

[Ordentlig velfærd og tillidskrise]

- For regeringen er det helt centralt, at vi sikrer en ordentlig velfærd.

- Har man brug for hjælp og støtte, f.eks. på grund af handicap eller psykisk sygdom, skal fællesskabet træde til. Og danskerne skal kunne stole på, at hjælpen er der, hvis de får brug for den.
- Den tillid til vores velfærdssamfund – troen på at der er hjælp af hente hos systemet – er der mange på handicapområdet, der har mistet. Man skal ikke beskæftige sig ret længe med området, før dét står klart for en.
- Den tillidskrise, der er på handicapområdet, får kun endnu mere næring, når vi hører om sådanne her sager. Det er med til bygge grøfterne større mellem kommunerne på den ene side og mennesker med handicap og deres pårørende på den anden side. Mens dét, vi har brug for, er at bygge broer. Og fylder huller.

[Pressede kommunale budgetter]

- Jeg plejer at sige, at den største udfordring for retssikkerheden – og for tilliden til systemet – er pressede budgetter.
- 10'erne har været nogle hårde år for kommunerne, hvor den har stået på økonomisk smalhals. Det anerkender jeg. Vi har haft økonomisk krise. Og siden hen en borgerlig

regering, der var mere optaget af skattelettelser end af at holde hånden under velfærden.

- Hvert år har kommunerne skullet lave benhårde prioriteringer. Skåret ned på velfærden. Fundet nye effektiviseringer, nye besparelser. Det her er endnu et eksempel på det.
- Det siger jeg ikke for at undskylde kommunerne. For det gør jeg ikke. Og det vil jeg ikke. For jeg ser som sagt med meget stor bekymring og med meget stor alvor på de eksempler, der har været fremme.
- Jeg siger det, fordi det også hører med til historien, og det samlede billede.

[Løft af velfærden]

- Nu er det tid til at sætte velfærden først. At fylde hullerne i vores velfærd. Skridt for skridt. Regeringen vil dække det demografiske træk på velfærden, så pengene frem over følger med i takt med, at der bliver flere børn og ældre. Og det har vi allerede leveret på.
- Med aftalen om kommunernes økonomi for 2020 er vi for første gang i mange år begyndt at investere i velfærden i kommunerne igen.
- Det vil også give mulighed for et løft af handicapområdet.

- Men det er ikke gjort med én økonomiaftale og én finanslov. Det vil tage lang tid at fylde hullerne efter så mange år med nedskæringer. Og vi har taget de første skridt.

[Hensynet til økonomien må aldrig stå over det enkelte menneskes behov]

- Jeg vil gerne i dag slå fast, at hensynet til økonomien ikke må stå over det enkelte menneskes behov for hjælp efter serviceloven.
- Når kommunerne træffer afgørelse om hjælp til f.eks. mennesker med handicap, skal det altid ske på baggrund af en konkret, individuel vurdering af borgerens behov. Kommunerne skal inddrage både faglige og økonomiske hensyn, men de økonomiske hensyn må aldrig stå alene.
- Kommunalbestyrelsen må derfor aldrig vælge, udsætte, indstille eller reducere hjælpen til en borger alene ud fra økonomiske overvejelser.
- Økonomiske hensyn må altså ikke stå over hensynet til, at den enkelte kan få den nødvendige hjælp. Eller være skyld i, at mennesker med særlige behov flyttes til nye og billigere tilbud, som reelt ikke kan håndtere deres behov, sådan som det konkret omtales i Altingets artikler.

[Ankestyrelsens undersøgelse]

- Derfor har jeg, som sagt, med det samme bedt Ankestyrelsen om at undersøge sagen. Det har været vigtigt for mig, at vi hurtigt får set de her aftaler mellem kommuner og private konsulenter efter i sømmene.
- Og Ankestyrelsen er rykket hurtigt ud. De har bedt 31 kommuner om en række oplysninger. Blandt andet om de kontrakter, som de har indgået med private konsulentfirmaer, eller som de overvejer at indgå.
- Jeg har noteret mig, at Ankestyrelsen er opmærksom på de tilfælde, hvor konsulentfirmaet efterfølgende også optræder som leverandør af hjælp i de konkrete sager, og på, om hjælpen i de konkrete sager er ændret efter konsulentfirmaets gennemgang.
- Og jeg ved, at Ankestyrelsen har fokus på, om kommunen efterfølgende har konstateret, at der er truffet urigtige afgørelser efter konsulentfirmaets gennemgang af de enkelte sager. Og ikke mindst på, om kommunen i så fald har rettet op på fejlene i afgørelserne. Det er ikke mindst vigtigt for de mennesker, der er blevet berørt af det her.

[Kommunerne skal bruge velfærds-kronerne på velfærd – ikke på konsulenter]

- Velfærds kroner skal bruges på velfærd til borgerne. Og derfor bør man alle steder i den offentlige sektor overveje det meget nøje, hver gang man står over for at bruge penge på konsulenttydelser. Det gælder også kommunerne.
- Velfærds kronerne skal først og fremmest gå til velfærd og til hjælp til de mennesker, der har brug for fællesskabet, frem for at polstre private konsulenters lommer. Og så mener jeg heller ikke, at kommunale velfærds kroner bør bruges til at betale private konsulenter for at varetage opgaver, som kommunerne burde kunne varetage selv.
- For det er jo sådan, at det er kommunerne, der har både ret og pligt til at træffe afgørelse om hjælp og støtte til konkrete borgere. Det er en opgave, som de helt indiskutabelt ikke kan overlade til andre.
- I den opgave, som vi dermed har givet kommunerne ansvaret for, ligger også, at tingene skal foregå på en ordentlig måde og efter de regler, der gælder for kommunerne.
- Jeg har godt læst, at KL synes, det giver god mening at betale private konsulenter for at skabe overblik over sammenhængen mellem pris og kvalitet og for at gøre deres arbejde ekstra godt.

- Hvis kommunernes intentioner med brugen af konsulenter på den her måde er udtryk for et ønske om at gøre det bedre – så bør konsulenterne jo ikke kun se på, hvor der er givet for meget hjælp – men også på om der er givet for lidt hjælp.
- Det er desværre ikke det indtryk man får, når man læser Altingets artikler, og nu må vi se, om Ankestyrelsens undersøgelse skulle komme frem til, at det er sådanne hæderlige formål, der ligger til grund.
- Uanset udfaldet af Ankestyrelsens undersøgelse, mener jeg, at vi har et fælles ansvar på tværs af hele den offentlige sektor på at frigøre penge fra brug af konsulenter, som vi i stedet kan bruge på mere velfærd – flere socialrådgivere, flere sygeplejersker, flere pædagoger.
- Heldigvis er kommunerne også optagede af at nedbringe udgifterne til eksterne konsulenter. Derfor har vi i aftalen om kommunernes økonomi for 2020 aftalt at nedsætte en fælles arbejdsgruppe, som skal se på, hvordan vi kan nedbringe anvendelsen af eksterne konsulenter i stat, kommuner og regioner.

[Afslutning]

- I dag kan jeg, som jeg har gjort det tidligere, udtrykke min store bekymring for den praksis, der er beskrevet i pressen og dermed min bekymring for, om noget trækker i en forkert retning. Væk fra kernevelfærden og de mennesker, der har allermest brug for et stærkt velfærdssamfund. Og ned i lommerne på private konsulentbureauer.
- Nu afventer jeg Ankestyrelsens vurdering og konklusion omkring lovligheden af konsulentkontrakterne. Når jeg får Ankestyrelsens vurdering, vil ministeriet som overordnet tilsynsmyndighed se på Ankestyrelsens vurdering, og jeg vil tage stilling til, hvilke initiativer der skal sættes i værk.
- Hvis tilsynssagen viser, at kontrakterne er ulovlige, fordi de f.eks. reelt indebærer, at afgørelserne træffes af andre end kommunen, vil jeg selvfølgelig gøre det helt klart for kommunerne, at den ulovlige praksis skal stoppe med det samme. Og så kan det være, at der er konkrete sager, der skal vurderes på ny.
- Kan man derimod ikke pege på deciderede ulovligheder, er det jo ikke det samme som, at vi så ikke kan gøre noget – selvfølgelig med respekt for det kommunale selvstyre. Bliver det konklusionen må vi tage en fornyet politisk drøftelse om sagen derfra.

- På forhånd tak for den brede politiske optagethed af problemstillingen.
- Tak for ordet!